

SMÅTRYCK

026 (Ref. smatr.)

Ex A

Å

026

B 1397/44

DEN BERYKTADE

ÄFVENTYRERSKAN

JOHANNA LOVISA ÅKERBERGS

LEFNAD OCH VINGLERIER.

Andra tillökade och förbättrade upplagan.

STOCKHOLM,

1861.

B 1877/14

TRYCKT HOS J. & A. RIIS.

På ganska lång tid har ingen person, som varit i Stockholm tilltalad för brott, väckt ett så allmänt och berättigadt uppseende som *Johanna Lovisa Akerberg*. Bedrägerier äro i allmänhet mera sällsynta i Sverige, åtminstone såsom föremål för domstols handläggning, än i de flesta af de starkare befolkade länderna i Europa.

Allra mest ovanligt är att bedrägerier här föröfvas af det qvinliga könet. Den svenska qvinnan har under alla tider bibehållit den redbarhet, som tillhörde våra förfäders husfruar, och som är källan till den rättskaffenhet som, ännu i dag, utmärker äfven kärnan af den manliga befolkningen. Just därför står *Johanna Lovisa Akerberg* fram såsom ett märkvärdigt fenomen. Hennes lif är värdt att betraktas såsom lärorikt och varnande för de unga qvinnor, som från landet komma till hufvudstaden vid unga år och der löpa fara att af samvetslösa karlars frestelser låta sig lockas ur den mödosamma men säkra tjensten in på nöjenas och förderfvets bana.

Det är ur denna synpunkt man vill omtala hennes lefnadshistoria, dels efter hennes egna berättelser om sina öden, dels efter utsago af en del personer, med hvilka hon kommit i beröring. Historien gör icke anspråk på att vara fullt pålitlig i alla biomständigheter, ty hjeltinnan i densamma har naturligtvis sökt fördölja så mycket som möjligt

och de, som hon på ett eller annat sätt narrat, omtala icke heller allt precis såsom det tillgått; men den hufvudsakliga gången af hennes bana skall man finna troget skildrad i denna lilla skrift.

På gränsen mellan Södertörn och Nyköpings län, och inom det sistnämnda, ligger den lilla församlingen *Dillnäs*, bestående af blott 11 eller 12 mantal. Den har många naturskönheter, synnerligen derföre att den är genomskuren af den långsträckt sjön Klämningen. I denna socken, belägen $2\frac{3}{4}$ mil från Mariefred, bodde Korpralen vid Kongl. Södermanlands Regemente Elg. Han var icke något undantag från den erfarenhet man eger om den svenska indelta soldatens redbarhet och duglighet. Hans hustru hette i sig sjelf Akerberg. Den 3 September (en annan upgift är den 18 Februari) 1824 framfödde hon ett flickebarn, som i dopet fick namnet *Johanna Lovisa* och i sin barn-dom efter fadren naturligtvis kallades *Elg* i tillnamn. Det förnamn, som då och alltsedan begagnats till henne, är *Johanna*. Hon vistades hemma hos föräldrarna till sitt fjortonde år, men gaf sig då, såsom ofta sker bland allmogens döttrar, in till stad att söka tjenst. Hon kom ej med ens till Stockholm, utan stannade på halfva vägen, nemligen i Södertelje, der hon fick liksom genomgå sina läroår. Der lärer hon ådagalagt en viss liflighet och uppsluppenhet, som i förening med hennes föräldernamn gaf anledning att kalla henne för *elgkalfven*. Flickan tyckte ej om benämningen, hvilket ej är att undra på, så att när hon i Södertelje gick och läste bytte hon ut sitt fadersnamn emot sin morfaders och kallade sig *Akerberg*. Det är under detta namn hon alltsedan lefvat, utom då hon emellanåt för någon viss affär ansett förmänligare att söka dölja sig under det en gång aflagda namnet *Elg*.

Sedan Johanna Åkerberg tjenat dels hos Rådman Holmberg och dels hos kronofogden Ploman i Södertelje, kom hon hösten år 1843 till Stockholm och fick der tjenst som kammarjungfru i ett lysande hus, nemligen hos dåvarande Generaltulldirektören baron Gyllenhaal.

Under sin tjenstetid hos honom gjorde hon bekantskap med en stor gross- och vinhandlare C. Frukten af denna bekantskap blef att hon i September år 1844 måste lemna tjensten och födde en son, hvilken lefde blott två år. Både derunder och derefter bodde hon för sig sjelf, en del af tiden i trappa upp i huset n:o 17 vid Drottninggatan, der grosshandlar C. hade låtit elegant möblera våning åt henne. Det var nu som hon ohjelpigt föll ned i utsväfningarnes dy och från dem råkade in på sina oerhörda vingleriens bana,

Sedan hennes grosshandlare icke längre uppehöll henne måste hon sörja för sig sjelf; men hon hade icke mera lust att tjena sedan hon blifvit van att lefva oberoende. Hennes moder, en ärlig och landtlig menniska, hade sedan hennes man aflidit år 1846 flyttat från hemorten och hon hade satt sig ned på lägenheten »Glädjen» utanför Skanstull. Der bakade gumman sura limpor och skikcade dem in till staden att säljas. Sommattiden bodde Johanna tidtals ute hos henne och tidtals i staden. Den afsättning gummans limpor vunno väckte Johannas spekulationsanda. Äfven hon började baka för egen räkning, men i större skala. »Men se», yttrade gumman nyligen, »jag betalte mitt mjöl, men Johanna tog sitt på kredit.» Hon lurade en mängd spannmålshandlare och hökare på mjöl, i alla delar af staden; och äfven af landsboer, som voro på väg till staden och som hon anträffade på landsvägen, skaffade sig den fina damen mjöl på kredit. När de foro hem skulle de titta in på »Glädjen» och få betaldt, men när de kommo dit hade de sällan den glädjen att finna

mamsell Johanna hemma. Mamsellen var då mer-ändels i "ett angeläget ärende" in till staden, men väntades snart hem, förstås.

På den tiden — det var omkring 10 år sedan — fanns vid hofvet anställd en greve W., som påstås varit mycket nitisk att så fort han fick se någon vacker flicka genast göra henne bekant för en ännu högre Herre på slottet. Han gjorde Johannas bekantskap, omtalade henne för den höge Herren, och anmodade snart Johanna att en viss dag och en viss tid befinna sig i granskapet af "Fåfången" på Djurgården. Der mötte han henne och förde henne till Rosendal, hvarest den höge Herren väntade och tog emot henne.

Nu börjades glada dagar för Johanna. Hon lefde i lyx och öfverflöd och önskade att på dem aldrig måtte taga slut. Det räckte dock ej länge förrän hon kom i ledsamma och besvärliga omständigheter, och i sinom tid nedkom hon med en flicka. Det var för omkring 9 år sedan.

Flickan lefde i två år, och derunder tyckte Johanna att hennes Beskyddare ej tillräckligt frikostigt uppfyllde hennes verkliga eller öfverdrifna behof, så att, då hon ej mera fick besöka honom, hon ofta passade på honom ute och stundom tilltalade honom i närmaste närheten af kongl. slottet samt gjorde sina anspråk i häftig ton gällande. Detta hjälpte ej helt och hållet, ty sedan faderskapet var slut tycktes det väl böra vara slut med allt annat.

Akerberg vände sig nu till en rådman B. och omtalade sina förflutna intressanta ställningar och förhållanden, samt anmodade honom att hjälpa henne till att förnä den höge Herren att utsträcka sin redan ådagalagda frikostighet ända derhän att draga försorg för hela hennes framtid. På vissheten om att Rådman B. skulle lyckas i sina försök härutinnan drog hon vaxel genom förskotter, för hvilka han troligen aldrig erhållit någon kontant valuta. Om

det nu var genom denna hjälpsamme herres bemedling eller i följd af den förut omtalte höge Herrens goda hjertas fria drift, alltnog M:ll Åkerberg erhöll en skriftlig försäkran om en rund summa af 10,000 R:dr B:ko.

Nu borde M:ll Åkerberg, barnlös som hon var, ha kunnat berga sig för all framtid, kan man tycka. Men det är en stor olägenhet med sådana der reverser. Man har svårt att med dem börja något slags borgerlig rörelse, som man skulle kunnat öppna med ett vida mindre kapital om man hade det kontant. Dessutom må man besinna, att Johanna Åkerberg hade under flera års lopp blifvit vand vid att lefva i öfverflöd, i nöjen och, hvad som är alldravärst, i sysslolöshet, hvaraf allt måst uppkomma obenägenhet för arbete och ärligt förvärf.

Hon gjorde dock ännu ett försök att komma i en annan ställning. Hon trädde i förbindelse med en ung handtverkare. Hon hade på den ofvan omtalade förbindelsen lånat sig 2,000 R:dr B:ko och lemnade dessa medel åt den unge handtverkaren, för att han med dem skulle utvidga sin rörelse. Den fordne höga Beskyddaren visade att han icke öfvergifvit sin skyddling. Han besökte sjelf den unge handtverkaren för att tillstyrka honom att gifta sig med Johanna Åkerberg. Att börja med flyttade det unga paret tillsammans, men sedan blef det ändå icke något giftermål af. Om orsaken härtill berättas olika af parterna å ömse sidor. Imellertid hade de barn tillsammans.

När en gång det tillämnade paret skiljdes åt och handtverkaren icke hade att lemna M:ll Åkerberg tillbaka de penningar hon lånat honom, emedan han nedlagt dem i sin rörelse, gaf han henne i stället en revers å de tretusen riksdalerna. För att bosätta sig för sig sjelf, behöfde Johanna Åkerberg penningar, och hon lånade på reversen 1,500 riksdaler hos en person, som var mycket hjälpsam

äfvn mot mindre vederhäftiga lånesökande, naturligtvis mot högre ränta än vanligt. Mamsell Akerberg gaf sin egen revers för de 1500 riksdalerna och lemnade handtverkarens revers å 3000 Rdr såsom säkerhet. Hennes revers var förfallen efter tre månader, men hon kunde icke infria den. Då fick hon förnya den med tillägg af den vaniliga rentan; och på samma sätt gick det åtskillga följande kvartaler, till dess att M:ll Akerbergs skuld hade vuxit till 2,250 Rdr. Då lagsökte långgifvaren, som ansåg bättre att hålla sig till hypothecket, än till M:ll Akerberg, den omtalte handtverkaren för hans revers å 3,000 Rdr och fick utmätningsslag på honom. När tiden var inne att detta utslag skulle verkställas, hade M:ll Akerberg utfunderat en fyndig plan att komma temligen lätt ifrån saken. Hon besökte långgifvaren och beklagade med den uppriktigaste ton, att han nödgats hafva så mycket besvär för hennes skull. Hon underrättade honom att handtverkaren vore aldeles ur stånd att betala beloppet och ämnade ingifva sin cessionsansökan, så att den stackars långgifvaren svårligen skulle få någonting af honom. Men för att rädda honom från förlust, sade hon vidare, hade hon vidtalat en ansedd snickare D. att lemna henne 1,500 Rdr mot erhållande af hypothecket och utslaget, och om långgifvaren ville taga dessa 1,500 Rdr skulle han således åtminstone få sitt kapital tillbaka, fastän ingen renta. Långgifvaren nappade på kroken, helst snickaren, som åtföljde mamsell A., vitsordade uppgiften, fick sina 1,500 riksdaler och aflemnade alla skuldfordringshandlingarne. Omedelbart derefter lät Akerberg den slottskanslibetjent, som hade verkställigheten af utslaget om händer, besöka handtverkaren för att uttaga de 2,250 R:dr som återstodo å hans revers. Galdenären hade dem icke liggende färdiga, men han anskaffade och betalade dem följande morgon. Om snickaren återfick sina på

god tro utlagda 1,500 Rdr förmäler icke historien; men att långgifvaren genom snickarens hjälpsamhet blef lurad på 750 Rdr, det är säkert, och mamsell Åkerberg slapp betala långgifvaren de 750 Rdr, han skulle haft i renta.

Samma dag träffade den på rentan narrade långgifvaren exekutionsbetjenten och frågade honom, huru det hade gått med den stackars handtverkaren.

— "Ah, honom var det ingen fara med," svarade slottskanslibetjenten; "han betalade fullt i morse, med renta och expenser."

Man kan lätt föreställa sig långgifvarens häpnad och harm, när han erfor huru han blifvit kuggad.

Om detta var M:ll Åkerbergs första försök i den högre finansvetenskapen, så var det ingalunda den första i elementerna deraf. Redan under den tiden då hon tjente hos baron G. hade hon vigilerat i alla bodar i grannskapet; dock sträckte sig hennes anspråk *då* sällan längre än till en tvåa banko.

En dag för några år sedan kom hon in på Gaslysningsbolagets kontor i föregifven afsigt att få köpa aktier i bolaget. Hon hade hört att de vore mycket säkra och förmånliga, och som hon hade 10,000 R:dr, som hon ville sätta ut emot renta, så hade man rådt henne att köpa gas-aktier. Den tjänsteman, som hon vände sig till, fick mycken respekt för ett så aktningsvärdt, så förmöget och så klokt fruntimmer, men han kunde icke hjälpa henne. Bolaget hade nemligen inga aktier att sälja. M:ll Åkerberg måste således gå, naturligtvis mycken ledsen.

Några dagar derefter kom M:ll Åkerberg hem till samma tjänsteman. Hon var nu redan bekant med honom, så att det gick ganska lätt för henne att inlåta sig i samtal med honom, att berömma hans hus, hans möblemang, hans porträtt o. s. v. och sist att komma fram med sitt ärende.

M:ll Åkerberg hade, när hon ej lyckas få gasaktier, satt in sina 10,000 R:dr i banken på 3 månaders uppsägning, men nu ville olyckan att hon ej kunde göra en liten affär, bara i saknad af 200 banko. Det var dock för mycket hårdt, tyckte hon, att behöfva afstå från en vinstgifvande affär bara för en så liten brist, och därför hade hon tagit mod till sig och gjort detta besök för att få låna den lilla summan. "Obeskedliga kamrern, som ej kunde låta mig köpa aktier", tillade hon godmodigt bannande; "på dem hade jag kunnat låna mig det lilla jag behöfver."

Tjenstemannen gjorde härvid mycket tveksamma miner och sade att han ej hade några penningar; annars ville han visst stå till tjänst, men han kunde gudnäs icke o. s. v.

— Ja jag förstår väl att herr S. kan vara litet tveksam, sade M:ll Åkerberg, ty det fins tyvärr så många dåliga människor till här i världen, och för deras skull får man hederligt fruntimmer sitta emellan när hon någon gång behöfver hjälp. Men var så god och kom hem till mig och se huru jag har det, så hoppas jag hr S. skall finna att jag icke är en sådan person eller i sådana omständigheter, att hr S. behöfver frukta att förlora någonting på mig.

Tjenstemannen gick hem till henne. Han fann henne boende i en elegant våning, som vittnade om goda tillgångar, och han lånade henne de tre hundra riksdalerna. Om han någonsin fått igen dem, så har han varit lyckligare än de fleste andra som lånat penningar åt M:ll Åkerberg på sednare åren.

På grund af den först omtalta förbindelsen å 10,000 R:dr B:ko erhöll Johanna mycken kredit hos både handlande, handverkare och procentare. En mängd af de sednare hade hon att göra med och blef till slutet otaliga gånger af dem lagsökt. En gång, då hon af sådan anledning var särdeles illa

fast, gick hon till en då mycket bekant löjtnant R. och bad honom gifva henne borgen för 2,000 R:dr B:ko. Hon berättade honom om sina föregående förhållanden till en hög Herre, hvilka för öfrigt voro allmänt bekanta, och försäkrade att löjtnanten aldrig skulle behöfva betala ut dessa penningar; ty hon skulle snart få ut sina 10,000 B:ko, som hon visade förbindelsen på. Det var destomera säkert att han aldrig skulle komma i någon förlägenhet för sin borgen, sade hon, som hon icke skulle skaffa sig penningar på reversen, utan bara lemna den som afbetalning å ett mycket fördelaktigt husköp som hon höll på att göra upp genom notarien C. R. och hvarpå hon skulle förtjena så mycket, att hon kunde lefva lugn till döddagar. Löjtnant R. nekade flera gånger, men hans goda hjerta kunde slutligen ej motstå hennes suckar, tårar, böner, knäfall och behag, utan han — skref på. Med den sålunda erhållna förbindelsen besökte hon snart sagdt alla procentare i Stockholm, men hvarken hon eller borgensmannen voro *då* kända som riktigt solida, så att det ej på länge lyckades henne upplåna några penningar. Slutligen fann hon dock en numera affiden guldsmed villig att låna henne penningar på reversen: dock ville han ej sträcka lånet längre än till 500 R:dr. En tid derefter reste R. utrikes, medan hans vänner ordnade hans affärer här hemma. När han återkom hit, öfvertalade mamsell Åkerberg en kommissionär att inlösa reversen hos guldsmeden. Hur mycket utöfver de 500 Riksdalerna, *hon* då erhöll, förmåler icke historien; men nog fick den under tiden till ryttmästare befordrade löjtnanten betala sin borgen på 3,000 R:dr till fullo.

En annan gång pantsatte hon sin af den höga beskyddaren erhållna revers å 10,000 R:dr banko hos en hjälpsam herre, hvars namn börjar med W., för 3,000 R:dr. Sedan hon funnit hur väl hon lyckats i sin första mera invecklade plan, beslöt hon

göra ännu ett dylikt försök. Hon var icke längre nöjd med att blott slippa ifrån rentan, utan hon ville äfven undgå att betala sjelfva kapitalet. För detta ändamål besökte hon en dag herr W., och sedan hon slagit sig ned i hans soffa uppstod dem emellan ungefär följande samtal:

— "Nå min bästa herr W., nu är jag glad, må herrn tro; jag kan betala herrn sina tvåtusen banko."

— "Det var snällt af mamsell; jag behöfver dem just nu för en annan affär; men hvar har mamsell fått så mycket penningar ifrån?"

— "Jo, jag har varit och talt vid hofmarskalken N. N. och han har lofvat mig att om jag kommer upp till honom i morgon förmiddag klockan 10 med min förbindelse på de 10,000 Riksdalerna, skall han afbetala 2,000 banko på den. Derföre tänkte jag bedja herrn vara beskedlig och lemna mig hypothecket tillbaka tills i morgon middag, så skall jag komma med penningarne."

— "Jaså . . . Jaha . . . Jaha . . . jag förstår . . . Vet mamsell, jag kommer ihåg att jag har något att uträtta just der i trakten i morgon bittida, så att jag sjelf kan gå upp till hofmarskalken och taga emot pengarna."

M:ll Åkerberg måste finna sig i detta, och W. gick följande dagen verkligen till hofmarskalken. Han fick der sina tvåtusen banko; men reversen på 10,000 R:dr ref hofmarskalken sönder och lemnade i stället åt W., på den höge Herrens vägnar och för M:ll Åkerbergs räkning, en förbindelse å en årlig ränta af 500 R:dr R:mt, så länge hon lefde. M:ll Åkerberg blef icke litet harmsen öfver detta utbyte, att börja med; men hon fann sig snart i den icke särdeles stora olyckan och upptäckte lätt att äfven den sednare förbindelsen kunde begagnas till vigilans.

De fem hundra riksdaler om året, som Johanna hade att uppbära, förslogo naturligtvis icke till hennes behofvers fyllande, då hon icke hade håg att sjelf bidra på verksammare sätt till sitt eget och modrens uppehälle, och för öfrigt redan var fördjupad i skulder. Hos procentare kunde hon, som sagdt är, ej mera erhålla något lån. Hon valde därför den mycket affärsmessiga utvägen att numera skaffa sig penningar af folk, som hvarken taga sex eller fyratio procent, utan som hjälpa sin nästa af oegennyttig hjälpsamhet och ren menniskokärlek. Hon började nu den följd af ficklåneaffärer och outtröttlig vigilans, som slutade med de bedrägerier, hvilka till sist fört henne i fängelse.

Men inna vi lemna historierna om hennes affärer med procentare, måste vi berätta ännu en, som visar några märkliga sidor af denna i Stockholm vidt utgrenade industri, och tillika vittnar om Johanna Akerbergs makalösa förmåga att underhålla förtroende till sig. Hon hade lånat penningar af en betjent, vid namn E., och som vanligt ej kunnat betala honom. Hon hade gång på gång gifvit honom ny revers på större summa. Slutligen nöjde långifvaren sig ej längre med hennes blotta namn, hvilket för öfrigt befanns af intet värde, emedan hon hade ställt sig under förmynderskap af en snickarmästare L., utan han fordrade ovilkorligen sina penningar. Hon vidtalade då en vaktmästare Johansson att lemna revers åt betjenten E. på hvad hon var skyldig honom och att därför taga säkerhet genom att uppgöra lösöre köp om hennes bo. Johansson gjorde detta och fick i sinom tid betala sin revers. Han lät dock ända till Akerbergs häktande henne behålla sin lösegen- dom. Naturligtvis fick hon därför betala ansenligt. Många gånger blef han narrad på omsättningarna, men hon lyckades ändock alltid ställa honom tillfreds och aflocka honom nya försträckningar.

Hon hade till exempel en dag gått in uti en bundtmakarbod vid Mynttorget och sett på muffar. Hon fattade tycke för en muff af *mård*, som hon ansåg passa för hennes stånd, och dessutom valde hon ut en annan fin muff åt en sexårig dotter. Hon ville köpa begge dessa muffar, men hade icke pengar. Hon erhöll dem då på kredit, sedan hon visat att hon hade 500 R:drs listidsränta att lyfta på slottet. Räkning å muffarna accepterade hon mycket villigt. Derefter pantsatte hon mårdmuffen hos förenämnde vaktmästare Johansson för 50 R:dr. En tid derefter öfvertalade hon Johansson att återlämna muffen åt henne, och gaf honom i stället revers å de lånta penningarne. Derefter gick hon med den outslitliga muffen till en pantlånare och lånade på densamma 40 R:dr. Således hade hon nu fått för muffen precis så mycket, som hon skulle ha betalat bundtmakaren. Bundtmakaren får nu återlösa muffen från pantlånaren, förmodligen med tillägg af en vacker renta. Kunde nu denna muff-historia locka kunder till honom af nyfikenhet, så finge han dock någon ersättning.

Mindre väl lyckades en affär i stolar, som Johanna Åkerberg försökte. Hon gick till en berömd stolmakare P. och köpte af honom två dussin mahognystolar. Hon var icke allenast elegant klädd, utan hade äfven ett aktningsvärdt utseende. Hon är af medelmåttig längd, snarare ljus än mörk, ser något äldre ut än hon verkligen är, talar mycket redigt och städadt, har ett rundt och välbildadt ansigte såsom vanligt med kvinnorna från Södermanland, fina händer, alltid klädda i fina handskar, och har i allo sådant yttre skick, som kan förleda en obekant att tro henne tillhöra embetsmannaklassens fruntimmer. Det var således icke underligt att herr P. lemnade henne stolarne på kredit, helst som hon begärde att de skulle blifva skickade till en uppgifven tapetsrare för att stoppas och

klädas. Dagen efter att stolarna kommit till tapetseraren, lät mamsell Åkerberg hemta dem derifrån och bäras till en kryddkramhandlare för att sälja dem åt honom. Sedan hon uppgjort öfverenskommelse om priset, bad han henne komma tillbaka sednare på dagen för att bekomma penningarne. Under tiden erfor han händelsevis att herr P. dagen förut hade sålt två dussin sådana stolar på kredit. Han misstänkte genast att något bedrägeri var å färde, hvarföre han skickade bud om saken till herr P. Denne infann sig hos kryddkramhandlaren vid samma tid som mamsell Åkerberg, men höll sig, att börja med, gömd. Kryddkramhandlaren lmnade henne nu i betalning den accepterade räkning, som hon sjelf gifvit åt stolmakaren. Denne framkom också, och begge gäfvu henne lämpliga föreställningar. Mamsell Åkerberg var icke den som tappade koncepterna. Hon förklarade att det ingalunda hade varit hennes afsigt att i ringaste mån göra herr P. någon orätt. Saken var helt enkelt den, att sedan hon köpt dessa stolar af herr P. hade hon fått se andra, som voro vackrare och passade bättre till hennes våning; och som hon ej tyckte om att krångla med att lemna tillbaka saker, som hon köpt, hade hon beslutat sig för att sälja stolarna hvar hon kunde, att betala herr P. dessa penningar och att dessutom lägga till skillnaden.

På de sednaste åren var det eljest Åkerbergs hufvudupgift att få låna kontanta penningar. Hon besökte för detta ändamål än den ena, än den andra personen i någon framstående ställning och aflockade dem penningar under mångahanda förevändningar. Stundom sade hon icke sitt namn, utan låtsade vara bekant med den hon talade med, och detta på ett så okonstladt och säkert sätt, att denne ofta icke kunde föreställa sig annat än att han förut träffat detta fruntimmer i något sällskap och att det vore en oartig minnesslöhet att ej kän-

na igen henne. Stundom sade hon sitt verkliga eller något antaget namn och förebar något tillfälligt behof, t. ex. att hon kommit från landet in till staden för att köpa mat, men glömt eller tappat portemonnaien. Sommartiden bodde hon verkligen på landet, ömsom å Drottningholm, Ulriksdal, Lilla Essingen, Djurgårdsbrunn, m. fl. ställen. Stundom helsade hon från någon bekant till den hon besökte och begagnade sig af denna sjelfgjorda helsning såsom en rekommendation. Stundom berättade hon att hon höll på att uppgöra någon affär, bad att få låna penningar till att kunna afsluta den och erbjöd en räsonnabel andel af vinsten. Stundom skref hon reverser, om man så ville. Då sade hon sig vara myndig förklarad; och om man ej ville tro henne i detta afseende, så intygade hon till yttermera visso sjelf på reversen att hon vore myndig. När hon blef ansatt för betalning och ej lyckades anskaffa penningar upplyste hon den gäckade fordringsegaren att hon verkligen *icke* vore myndig. För sådant blef hon under flera år många gånger strängt efterhållen af polisen; och polismästaren Wallenberg förklarade henne till slut, för någon tid sedan, att nästa gång han finge kännedom om att hon utfärdat reverser, fastän omyndig, skulle han sätta henne i kurrän.

Vi skola anföra många exempel på hennes sätt att gå tillväga vid sådan vigilans, som nyss är i allmänhet omtalad. Några få af dessa exempel ha tidningarne omförmält, men de flesta ha ej hittills förekommit i tryck.

En dag kom ett fruntimmer upp på en stor tidnings-byrå och bad att få tala vid hufvudredaktören magister L. Hon visades in i hans rum, och han steg upp för att taga emot det respektabla fruntimmeret. Hon helsade honom mycket bekant:

— Mjuka tjenarinna, bästa herr magister!

— Mjuka tjenare...

— Förlåt att jag kommer och besvärar herr magistern så här midt på förmiddagen, men saken är den att jag har just kommit öfver ett präktigt svin på Kornhamn för 90 rdr, och det fattas mig olyckligtvis två och en half riksdaler, som jag skulle be magistern vara så god och låna mig.

— Jaså... ja... förlåt, jag mins inte riktigt...

— Jo jag bor på Göthgatan... men det är verkligen en tid sedan jag hade äran se herr magistern, så att herr magistern inte kunde genast känna igen mig, det förstår jag nog, så att det är visst mycket indelikat att komma så här, men det var ett präktigt svin, och jag kunde inte få pruta mera på det, och visst kunde jag gå hem efter pengar, men magistern vet: det är allt bra långt hem till mig... och efter jag var bekant med herrskapet, så tänkte jag att det inte vore så farligt. Men gubevars, jag vill visst inte falla besvärlig om magistern inte vill...

Magistern började tro att han sett fruntimret förut eller att hon stode i något bekantskapsförhållande till hans familj, och lemnade henne de begärda 2½ rdr, hvarefter hon tackade och försäkrade att hon genast skulle skicka dem tillbaka, hvilket naturligtvis aldrig skedde.

En dag gick hon för samma ändamål in till en likkistfabrikör. Då han såg ett så elegant fruntimmer träda in, blef han förtjust, ty han tänkte naturligtvis att hon skulle köpa en lika elegant likkista, och han gick henne till mötes på det aldra höfligaste vis han kunde för att rekommendera sin vara. Men då hon i stället uppdukade en historia, som slutade med att hon ville låna 11 riksdaler "till i morgon", så insåg likkistfabrikören, som är så van vid alltings skröplighet och förgänglighet, att hans hopp om förtjenst var felslaget och anade att mamsellen ej vore att lita på, så att han lät henne gå med oförrättadt ärende. Det hände eljest

sällan att hon misslyckades; dock känner man ännu några exempel derpå.

Äfventyrerskan kom till exempel en morgon in till en theaterdirektör, som nyss har öfvertagit Ladugårdslandstheatern, och bad att få låna 9 rdr 36 sk., som fattades henne till en handel, som hon höll på att göra på torget. Så fort hon komme hem skulle hon genast med största tacksamhet åter-skicka penningarne, det förstås. Denne theaterdirektör behöfde visst icke svara som en annan numera varande theater-understyresman, då en tiggare begärde en slant af honom: "nej min gosse, jag är ute och vigilerar sjelf"; men med fyratioårig theatervana kände han igen äfventyrerskan under hennes antagna utseende af ärbart fruntimmer och svarade henne, att han ej hade några pengar så tidigt på morgonen. Annars skulle han visst stå till tjänst, sade den fine direktören, och gjorde der-vid sin vackraste bugning och gaf sitt förbindligaste leende.

En annan dag antastade hon bokhandlaren B. just som han kom mycket ifrigt gående från posten. — Bästa herr B., var så god och låna mig 4 och en half Rdr, sade hon; det fattas mig litet till något som jag skulle köpa här vid Munkbron. . . förlåt att jag besvärar, men jag har så långt hem, och efter vi ändå alltid köpa våra böcker hos hr B., så kan jag lemna in betalningen när jag kommer in härnäst på Bazaren. — Hr B. hade gerna lemnat hvad en så hygglig fru begärde, men dels hade han icke småpenningar och dels hade han så brådtom, att han ej kunde uppehålla sig, så att äfven det vigilansförsöket misslyckades.

En afton förl. höst kom hon upp till en person, boende i närheten af posten, och sökte erinra honom att då han bott på Drottningholm under sommaren hade en namngifven grefvinna bott helt nära honom. Han kunde icke erinra sig ha hört talas

om detta, men hon vidhöll sin uppgift. »Jag är hushållerska hos grefvinnan, sade hon, och har kommit in till staden för att lemna in på posten ett bref från grefvinnan, hvilket skulle innehålla penningar. Grefvinnan lemnade mig brefvet för att gå till den och den, som har hennes affärer om händer här i staden, och få penningarne. Men nu var han till all olycka icke hemma, och grefvinnan skulle bli så rysligt ledsen om brefvet ej komme riktigt af i qväll, och nu fattas klockan bara tio minuter i 7, så att jag ej hinna gå till någon af hennes bekanta på norr. Derföre tog jag mig friheten gå upp till min herre, som bodde straxt bredvid oss i somras, för att bedja att få låna till i morgon dessa penningar för grefvinnans räkning. Det är bara tjugu riksdaler.» — Historien framfördes med den öppnaste min och ton; men den person hon hade vändt sig till fann ändock i den alltför många svaga sidor, för att blindt tro på den. Han vägrade, under förevändning att han på qvällen icke hade penningar inne. Mamsell Åkerberg gjorde ingen sur mine vid detta, utan tog ett förbindligt och gladt afsked.

En af de mest noggranna och försigtiga af Stockholms många försigtiga tjänstemän, f. d. kamreraren R. i Jernkontoret, lyckades hon förra hösten narra 100 R:dr b:ko af, som han aldrig fick återse.

En gång förliden sommar tillnarrade hon sig 25 rdr af en ung handelsbokhållare. Hon kom in på kontoret vid Skeppsbron och frågade efter principalen, och då denne var borta, hvilket Åkerberg nog visste, inlät hon sig i lifligt samtal med bokhållaren, gjorde åtskilliga frågor angående grosshandlaren sjelf, med hvilken hon vore bekant, samt bad slutligen att få tala några ord enskildt med den unge mannen. Detta angick naturligtvis ingenting annat än »ett litet lån»; hon behöfde tillfälligt-

vis 25 rdr, och hade grosshandlaren varit inne, skulle hon hafva vändt sig till honom. Bokhållaren lemnade henne utan ringaste misstanke hvad hon begärde, men tog emellertid af henne en förbindelse på ofvannämnde belopp. Denna är företedd i polisen och befanns vara undertecknad med namnet Söderberg, hvilket hon vid detta tillfälle antagit, uppgifvande sig vara euka efter en tjänsteman och boende å söder. Detta är den tredje förbindelsen Åkerberg i falskt namn utfärdad. Tvänne sådana finnas förut till poliskammaren ingifna, men dessa äro undertecknade med namnet Öbom. Åkerberg har erkänt sig hafva skrivit såväl dessa som den här ofvan omnämnda.

För kort tid sedan infann hon sig hos en grosshandlare G., som schackrar i stort med egendomar, och inledde underhandling med honom om att köpa en honom tillhörig större landegendom på Gottland. Hon hade af läkare blifvit tillstyrkt att njuta af den friska luften der på ön, sade hon. Medan det väntades på åtskilliga upplysningar och närmare bestämmelser infann hon sig en dag å kontoret och öfvertalade kassören L. att låna henne 500 Rdr på en kort tid mot hennes revers. Dagen derefter kom hon tillbaka och afbetalade 250 Rdr för att stärka sin kredit. Ej långt derefter mötte hon samme kassör å Riddarhustorget, rusade tvärt på honom och yttrade: "Det var superbtt att jag träffade kassören; lemna mig genast 140 Rdr." — Kassören lemnade henne genast pengarne, alltid i tanke att den pågående egendoms-underhandlingen skulle leda till köp. Då hon aflägsnade sig från honom yttrade hon: "hör nu, ha nu bara allting klart tills slutet af veckan, ty då vill jag aflenna köpeskillingen." Naturligtvis blef kassören kuggad.

Hon besökte krönaren H. och begärde att få låna 10 Rdr af honom, emedan hon icke kunnat få dessa penningar af hans broder, stenhuggaremä-

staren H., som hon hade att fordra dem af. Hr H. fann detta besynnerligt och ville veta huru det hängde ihop. "Jo, upplyste m:ll Åkerberg, jag kommer just nu ifrån stenhuggeriet, men herrns broder var inte der för han hade just nyss gått till herrarnes mamma, och jag ville inte gå efter honom dit emedan jag vet att hon ligger sjuk." Som detta sednare var sant, så trodde hr H. att alltsammans var det och lemnade äfventyrerskan penningarne. Följande dagen, då begge bröderna träffades, kommo de 10 riksdalerna på tal, och befanns att Åkerberg var lika okänd för den ene som för den andre och att hon narrat långifvaren. Det är först sedan Åkerberg blef häktad, som de begge herrarne på beskrifning förstätt hvem den inmariga äfventyrerskan var.

Presidenten A. begärde hon låna 300 R:dr af. Han har egendom i hennes födelseort, säges det, och detta var en anledning för henne att vända sig till honom. Hon behöfde penningar bara på ett par dagar, ty hon hade just nu att lyfta sina 500 Rdr på slottet, men olyckligtvis hade hon icke träffat hofmarskalken, och hon behöfde penningarne genast. Presidenten lånade henne den begärda summan. Två dagar derefter kom hon tillbaka och sade att hon ännu icke hade lyckats träffa hofmarskalken samt bad derföre om ett par dagars anstånd. Två dagar sednare återkom hon för tredje gången och sade att hon nu träffat hofmarskalken, och att han bedt henne komma upp på hofkontoret om ett par dagar; och som hon (mamsell Åkerberg) alltid ville vara reel, så var hon nu rysligt ledsen öfver att hon måste mankera, men bad presidenten ytterligare lemna henne anstånd ett par dagar. Dessa dagar blefvo mycket långa, ty ännu har presidenten icke återsett henne.

Hufvudstadens läkare, som i allmänhet äro deltagande för menskligheten och hjälpsamma emot den, har mamsell Åkerberg oftare anlitat för deras

kassa än deras konst. Professor M. lånade hon de 11 Rdr utaf, som likkistfabrikören nekat henne. Professor A. pungslog hon på 19 Rdr. De hörde till hennes taktik att för sina tillfälliga behof alltid begära så der ojemna summor för att det skulle se ut som om hon just hölle på att göra någon verklig uphandling af hushållsförnödenheter hvilken sällan sker just med jemt och rundt riksdalers-tal.

Hos en tredje af våra mest utmärkta läkare kirurgen professor S., infann hon sig en dag förliden sommar. Hon bad tusen gånger om förlåtelse att hon ehuru obekant, kom i annat ärende än för att begära medicinska råd; men saken var den att hon bodde på Drottningholm på sommarnöje och hade råkat tappa sin portemonnaie, och nu befunne hon sig i icke ringa förlägenhet för de uppköp hon hade att göra. Hennes afsigt vore derföre att fråga om hon icke skulle kunna få låna 25 rdr, dem hon skulle återbetala då hon på fredagen återkomme till staden. Hela historien framfördes på ett så naturligt och förtroendeväckande sätt, att läkaren utar ringaste tvekan upptog sin plånbok, och som han icke hade jemnt det begärda beloppet 25 rdr, lmnade han i stället tre 10-rdrs-sedlar.

Hos en föreståndare för ett stort privat läroverk, magister B., inställde hon sig en dag och om talade att hon, som var enka efter härads höfding Östergren, hade i kommission att få två gossar intagna i skolan och upptagna i magistrerns familj såsom helpensionärer. Hon underrättade sig om vilkoren och aflägsnade sig, sedan det blifvit aftaladt att bestämdt svar skulle med snaraste lemnas. Ett par dagar sednare återkom hon på eftermiddagen. Hon träffade först endast frun; men under det hon samtalande med henne, kom magistrern sjelf tillstädes. Saken var, hette det nu, att hon i granskning pet kommit öfver någon vara för godt pris, mer

or som hon tillfälligtvis ej hade pengar hos sig, hade
n hon sprungit upp till magistern, med hvilken hon
De ändå skulle få vidare att göra, för att anhålla att
e han ville försträcka henne de 9 rdr 36 sk. hon be-
at höfde. Hon erhöll för jemphetens skull 10 rdr rmt.

En gång närmar sig Akerberg på gatan en per-
er son, tilltalande honom bekant och förtroligt: "Ah,
s se löjtnant von F.! Så roligt att jag träffade löjtnan-
re ten. Jag har just nu varit och sökt magistern,
e löjtnantens bror. Jag skulle ha pengar af honom,
n men han var icke hemma och jag är nu i förlägen-
e het för 10 riksdaler, som jag skulle ge ut. Inte
o finge jag väl be löjtnanten försträcka mig denna ba-
de gatell." — Penningarne bekommas lika lyckligt,
or som då hon lurade krönaren H. på enahanda sätt.

Under antaget namn af fru Östergren infann
de hon sig en dag hos en person, som har befattning
n med ett här pågående arbetsföretag, omförmälde att
or en yngling, hennes släkting, blifvit af öfverste Eric-
til son rekommenderad till det bästa för anställning
ur vid det ifrågavarande arbetet och bad nu att
a få veta, om någon ledighet för honom funnes. Då
a hon fick till svar, att någon ledighet ej för tillfäl-
m let fanns, aflägsnade hon sig, synbart ledsen att
hennes skyddling skulle gå miste om en plats, till
o hvilken han dock var rekommenderad af sjelfva öf-
m verste Ericson. Men några dagar sednare infinner
ng hon sig åter. Hon hade händelsevis en utgift af
n 22 rdr 24 sk., men hade icke pengar med sig. Hen-
n nes begäran framställdes på ett så trovärdigt sätt,
il att penningar verkligen försträcktes henne.

Pratet om egendomsaffärer har ofta förhjelpt
Et henne till penningar. Vi ha redan omtalat ett par
en exempel derpå, nemligen då hon narrade löjtnant R.
or att skrifva borgen samt grosshandlar G. och hans
ä kassör att låna henne penningar. Ett tredje fall
a var, då hon vände sig till en vice Notarie R., som
er har litet kommissioner med penningars anskaffande

o. dyl., och underhöll honom med berättelser om huru hon höll på att komma öfver en landtegendom för godt pris. Hon redogjorde gång efter annan inför honom för den uppdyktade affärens framåtskridande och lät honom under tiden skaffa henne till låns den ena summan efter den andra för bestridande af utgifter, som sammanhängde med egendomsköpet eller eljest voro nödvändiga. Hon kramade på detta sätt nt inalles 800 rdr af den stackars notarien, hvilket naturligtvis endast var kommissionär för "en penningkarl".

En sådan småsak hörde till hennes dagliga vanor, som att hon gick in i en bod på Nygatan och begärde att få låna 2 R:dr banko, emedan hon farit in från landet utan penningar. Hon erhöll dem mot löfte att komma tillbaka dagen derpå. Hon kom mycket riktigt och betalade. Troende att man nu skulle anse henne riktigt säker infann hon sig fjorton dagar derefter och sökte, under samma förevändning, att få låna *tio* riksdaler. Men nu stod ett annat fruntimmer i boden, som *icke* kände till huru reel Akerberg hade varit förra gången, och som dessutom sjelf endast tillfälligtvis biträdde; och detta fruntimmer afslog Akerbergs begäran, förnämligast af den sistnämnda anledningen.

En annan gång gick hon in i en viktualiebod på norr och bad att få tala med egaren. Han var icke hemma. Under sken af att känna honom mycket väl, bad hon bodbetjenten att få låna 25 R:dr. Han nekade, ty han vågade ej lemna ut sin principals penningar på det sättet. Hon ville då nöja sig med 15 R:dr. Han nekade ändå. 10 R:dr då! Lika fåfängt. "Nå men två R:dr kan herrn väl inte neka", sade hon slutligen. Och det kunde bodbetjenten icke heller. Men honom till varning för en annan gång fick han sjelf betala dem.

En gång inkom hon uti en slagtarbod, hvarest den vanliga bokhållaren för tillfället var frånvarande och en annan förestod hans plats. Här af visste hon genast att begagna sig. Inkomsten i boden gjorde hon en lyckad mine af förvåning öfver att hon ej fann den af henne kända bokhållaren närvarande, af hvilken hon sade sig en längre tid hafva handlat. Härvid företedde hon ett hyreskontrakt med falskt namn och sade sig för ögonblicket vara i stor förlägenhet för 15 R.dr. som fattades henne på den samma dag förfallna hyressumman. Den då tillstädesvarande bokhållaren, som visserligen icke kände henne, men som med anledning af det förevisade hyreskontraktet ej ansåg sig hafva någon orsak att betvifla sanningsenligheten af hennes uppgifter, lemnade henne den begärda summan, mot löfte att den redan följande dagen skulle återgäldas. Han underrättade den andre bokhållaren om förhållandet, nemligen att ett fruntimmer med det och det namnet, syster till en här i staden praktiserande läkare, och som plägade handla i boden, varit inne och fått låna 15 R.dr. Den andra bokhållaren invände, att han icke kände något fruntimmer med detta namn. Långgifvaren misstänkte genast bedragerskan, och infann sig på följande dagen i det hus, der hon i enlighet med hyreskontraktet sagt sig bo. Men i hela huset fanns ingen med det namnet. Han besökte då hennes föregifne broder, läkaren, som var egare till huset, och fick då af en händelse reda på att ett fruntimmer med namnet Åkerberg innehade en lägenhet i hans hus och att nämnde Åkerberg, just samma dag som lånet bekommits, betalt sin hyra. Derefter infann han sig hos henne och igenkände sin låntagerska. Men nu nekade hon för sina uppgifter och sade sig blott hafva uppgifvit sig hyra rum af meranämnde läkare. Sedan narrade hon honom genom uppdu-

kandet af en mängd historier att springa der både länge och väl, hvarigenom han ock slutligen lyckades att af henne tilltvinga sig en afbetalning på R:dr; återstoden torde han aldrig utbekommit.

På en ångbåtsresa mellan staden och Drottningholm kom hon en dag i samtal med en embetsman. De talade om Drottningholm, och vid passerandet af Essingen talade de äfven om denna ö. Hon sade sig vara en fru J., hustru till en bleckslagare, och hon uppgaf sig hafva, liksom embetsmannen, bott på Essingen samt beskref noga huru der såg ut i huset. De skiljdes åt, och embetsmannen, tänkte ej vidare på henne. Men kort derefter kom hon upp till honom och bad att han skulle vara så god och låna henne 9 rdr 36 sk. Hon hade råkat att oförmodadt behöfva mera penningar än hon tagit med sig in till staden. Hon kunde visst gå in i sin mans bod och taga penningar, sade hon, men han var så ordentlig att han aldrig tyckte om att dagkassan rördes. Dagen derpå skulle hennes man skicka upp penningarne, försäkrade hon. Embetsmannen kunde ej gerna fatta misstänka, om han än tyckte hennes steg vara väl när-gånget. Som han ej hade jemnt 9 rdr 36 sk., så lemnade han en tioriksdalersedel och fick naturligtvis aldrig återse äfventyrerskan.

Hon inkom helt nyligen i slagtdaren F:s salubod och förevisade sitt dokument å 500 Rdr årligen samt begärde att på åtta dagar få låna 100 Rdr banko. Hon lofvade att tala vid Hofmarskalcken om att han skulle anbefalla hofmästaren att handla hos den välvilliga och hjälpsamme långgifvaren. Hennes framställning lyckades, och hon erhöll penningarne sedan hon lemnat revers och utsatt sin adress. Naturligtvis uppgaf hon sig vara myndig. Knapt hade "den fina damen" aflägsnat sig förrän Hr F. af sin fru gjordes uppmärksam på att han troligen råkat ut för en bedragerska. Hr F. begaf

sig några dagar derefter till Åkerberg, och då han kom åter meddelade han sin fru den glada underrettelsen att han lyckats få igen »långschalen». Naturligtvis trodde fru F. på underverket.

Källarmästaren E. satt en dag på sin »Hörna» uppe i sin våning. Han hade klaffen till chiffonieren öppnad, och satt och räknade och bundtade af sin kassa. Ensam i rummet, blef han helt oförmodadt störd af ett slag ä axeln under ett skålmskt yttrande: »God morgon, lilla mästare». Han vände sig om och bleknade, oaktadt den fremmande dammen uppbjöd all sin förmåga att trankilisera honom. Hon behöfde 25 R:dr, sade hon, och bara hon hade träffat Hofmarskalken skulle hon återlemna dem. I kännedom af källarmästarens hjälpsamhet och för att vinna tid, hade hon skrifvit reversen färdig. Källarmästaren, som erinrade sig alla historier om Lasse Majas förklädnader, trodde sig bli röfvad på sina penningebundtar, och i förskräckelsen lemna han tjugufemman, strålande af glädje öfver att bli af med visiten. Dörren lästes tvärt och Källarmästaren började ånyo räkna sina pengar och lugnade sig nu, ty i bundtarne fattades icke mer än den der tjugufemman. Han rusade ned på källaren och omtalade för gästerne hvad som tilldragit sig — samt blef af dem upplyst om att han blifvit kuggad på sina 25 Rdr. Saken anmäldes för poliskommisarien Johnsson, och denne lyckades få igen penningarne af Åkerberg. Troligen var det någon annan, som fick sitta emellan för tjugufemman.

En Kamrerare, anställd gud vete i hvad bolag, det påstås »i Må'n», fick för en tid sedan i sin våning nere vid Clara emottaga visit af den fina dammen. Hennes uppträdande och sätt gjorde att Hr Kamrern, som hufvudsakligen sysselsätter sig med »kommissioner», antog inbjudningen att göra Åkerberg ett besök. Den förföriska damen fick snart Kamrern i sina nät — och hvad var naturligare

än att hon lurade af honom 90 Rdr Rmt som han skulle återfå "då kvartalet utbekoms". Kamrern infann sig månatligen, och omsättningar gjordes. Man kan lätt föreställa sig Kamrerns förtviflan då Akerbergs häktande blef bekant.

Hos sjelfva Stadsfiskalen Kock, känd som ganska drifven, inställde hon sig en dag och begärde hans biträde. Hon begärde låna 100 R:dr banko, och fick slutligen 15 Rdr Rmt.

Uti affidne Guldsmeden Torsks butik vid Regeringsgatan inställde hon sig och beklagade sorgen för enkan och döttrarne. Hon hade haft mycken kommers med "pappa", sade hon. Det lyckades henne att på kredit få åtskilliga silfverpjäser, hvilka naturligtvis genast belånades.

I Tanto sockerbruksbod vid Hötorget inkom hon och begärde af betjenten att få låna 10 Rdr och 36 sk. Hon fick ej penningarne. Då nämnde betjent på qvällen, i den gemensamma bostaden sammanträffade med sin kamrat, som förestår boden å söder, omtalade han den fina damens visit och att han lemnat afslag. — "För tusan djeflar", utropade södra betjenten: "hon har i dag äfven varit hos mig och jag blef således kuggad på 10 Rdr 36 sk." — Hon hade låtsat söka disponenten, grosshandlar Johns och föregifvit sig vara intim med hans familj. Det tillfälliga behofvet var föraneldt af att hon hade glömt sin portemonnaie på landet.

Den hushållsamme befälhafvaren å en af Upsala-ångbåtarne, kapten R. kuggade hon på 10 Rdr på så sätt, att hon, då hon bodde på Drottningholm, passade på och hoppade ombord vid Nockebybro. Hon skulle till staden i ett angeläget ärende, men hade glömt portemonnaien. Hon fick låna 10 Rdr af kaptenen under löfte att dagen derpå följa med honom tillbaka, men hon kom aldrig.

Major E—z vid Svea garde har äfven blifvit lurad på 50 rdr af henne.

Kort före sitt häktande kom hon en dag in i en lagerkällare vid Södermalmstorg, som hålles af tvenne vinhandlare i kompani. Hon träffade den ene, hr N. »Mjuka tjenarinna, herr N., det var roligt att jag just träffade herrn. Jag har kommit in till staden och köpt litet kött, men det fattas mig 10 rdr, och det är så långt till norr, till hr L., som herrn är i kompani med, så att jag ville gerna slippa att gå dit. Var så god och låna mig de 10 riksdalerna. Jag skall lemna igen dem till fru L.» Hon talade så bekant om hr L:s familj, att herr N. trodde henne vara mycket bekant med dem, och lemnade henne högst beredvilligt det begärda. Det förstås, att det sedan befanns, att hr och fru L. icke alls kände meniskan.

Det är för öfrigt icke endast penningelån hon tillnarrat sig på ifrågavarande sätt; äfven varor och effekter har hon lyckats åtkomma genom förespoglingar och vinglerier i samma stil som penningnegociationerna. Hos en urmakare vid Gustaf Adolfs torg hade hon inledt underhandling om köp af ett guldcylinderur, som hon sade sig ha i uppdrag att sända till en kamrer, hvars namn hon uppgaf, och hon lyckades slutligen att på kredit utbekomma detsamma. Hos en annan urmakare inledde hon köpeaftal om ett guldcylinderur och en lendyl, och lemnade 10 rdr på hand å handeln. En dag sednare infann hon sig och bad att uret måtte skickas hem till henne, hvilket och skedde, dervid budet hade uppdrag att i en annan våning efterhöra om i huset bodde någon familj Akerberg, och då denna fråga hade blifvit jakande besvarad, aflemnades uret utan att betalning erhöles. Båda uren pansattes hos pantlånare.

I en skobod i staden hade hon profvat ett par kängor och under uppgifvande af sitt ursprungliga flicknamn — hon kallade sig denna gång fru Elg — lyckats få på kredit medtaga dem, enär hon förebar sig händelsevis ha kommit att gå ut utan pengar. Då i polisen ett ombud för skomakaren begärde att återfå kängorna, upplystes det att Akerberg hade dem på sig och hon förklarade, att hon "naturligtvis ej kunde vara af med dem". Det förordnades dock att kängorna skulle till skomakarens ombud utlemnas.

Det bedrägeri, som slutligen ledde till Johanna Akerbergs häktande och lagförande, var föröfvadt mot kaptenen vid andra lifgardesregementet, Hr Wahlfelt. Hon hade kommit upp till honom och, under uppgifvande af en mängd osanningar, såsom att hon vore fru och hette S. U. Öbom, hade förmögna släktingar, m. m., men nu olyckligtvis kommit i förlägenhet för hyra, begärt att få låna 100 rdr, som hon snart skulle återbetala. Kapten Wahlfelt, som icke kände henne, gjorde svårigheter, bad henne komma tillbaka samt skaffa sig intyg från någon person om de uppgifna förhållandena, men lånade henne följande dagen, då hon återkom, den begärda summan mot revers som hon undertecknade med namnet Öbom. Som hon ej lät afhöra sig med betalning lemnade kapten Wahlfelt reversen till kommissarien Jäderin. Han kände genast igen Akerbergskans stil, och polisen började söka efter henne. Man visste ej hvar hon uppehöll sig, och man hade förgäfvets letat efter henne i flera månader. Under loppet af denna tid har Akerberg dock fortsatt sin verksamhet. Mestadels har hon skött sina affärer om qvällarne; när hon någon gång måst ut på dagen har hon merändels åkt.

Samtidigt söktes hon äfven af exekutionsbektanten Råström. Den förut omtalade vaktmästaren Johansson, som hade köpebref å hennes möbler, ha-

de nemligen nu liksom otaliga gånger förut tillsagt Råström att bestämdt afhemta möblerna ifrån henne. Detta erfor Johanna Åkerberg fredagen den 8 Februari. Hon skyndade sig då att sätta in i Dagbladet en annons af följande innehåll:

»*Demoiselle Johanna Lovisa Åkerberg*, som åren 1850—51 bodde i huset n:o 17 vid Drottninggatan, och som är född i Dillnäs socken af Nyköpings län, torde hafva godheten uppgifva sin adress, i anseende till ett henne tillfallet arf i utlandet. Svar till arf 20,050,000 på Dagbladskontoret.»

Denna annons stod på lördagsmorgonen den 9 Febr. att läsa i Dagbladet. Sedan kom den äfven i Post- och Inrikes Tidningar, der hon hade låtit sätta in den, i tanka att annonsen derigenom skulle vinna större trovärdighet.

På denna annons skref hon sjelf ett svar, och så begaf hon sig till Johansson för att förmå honom att inställa den tillämnade afhemtningen af möblerna. Hon visade honom annonsen och svaret samt förespeglade honom att han nu snart skulle få igen alla sina penningar. Johansson, som många gånger förut gifvit med sig, mot erhållande af »omsättning» och som härigenom lærer fått en icke obetydlig del af hvad Åkerberg lyckats skrapa ihop, lät åter öfvertala sig att lemna ytterligare åtta dagars anstånd.

Åkerbergskan gjorde honom till och med så säker om det förestående arfvet, att han lærer icke varit obenägen att försträcka henne de medel, som skulle blifva erforderliga för henne, då hon skulle styrka sin rätt till arfvet och låta lyfta det. Johansson gaf nu på förmiddagen exekutionsbetjenten Råström tillsägelse för visst hundrade gången att han skulle *inställa* den tillämnade åtgärden mot Åkerberg.

Men polisen hade också sett den der annonsen i Dagbladet och deraf dragit den slutsatsen att

den välbekanta kunden mamsell Åkerberg hade något nytt företag i kikaren, hvilket vore bäst att förekomma. Öfverkonstapeln Lindström var således angelägen att verkställa erhållen ordre att upphemta henne i polisen. Han träffade vaktmästaren Råström och fick af honom veta hvar mamsell Åkerberg var boende. Men som han var klädd i uniform och dessutom mycket väl känd af den eftersökta, emedan han redan förut hade många gånger hemtat henne till polisen, så ansåg han rädligast att icke gå öppet tillväga, utan att anlita Råström om bistånd för att locka Åkerberg i fällan.

Han och Råström följdes åt till huset n:o 1 vid Norrtullsgatan eller det s. k. Bernhardsberg, der Åkerberg sednast bott. Öfverkonstapeln Lindström stannade utanför med två konstaplar, och Råström gick upp, sedan öfverenskommelse var träffad att han skulle gifva signal från fönstret när allt vore klart. Råström kom upp och bad någon, som han träffade, säga till mamsell Åkerberg att han hade en god nyhet att meddela. Åkerberg förmodade att den rörde det erhållna anståndet och kom derföre glad fram från sitt rum, utropande: »nä det var bra att jag fick träffa herrn. Herrn vet väl af att allt är inhiberadt».

Sedan Råström nu gifvit signalen och ett ögonblick uppehållit Åkerberg kommo Öfverkonstapeln och konstaplarna hastigt in genom dörren, som Råström lemnat öppen efter sig. Åkerberg försökte taga till flykten, men hon blef hindrad derifrån. Man uppmanade henne nu att icke vara motsträfvig, utan godvilligt åka med till poliskammaren. Hon svarade: »ja om jag får tala med De Maré eller Ekströmer, så följer jag med, men inte med Wallenberg.» — Öfverkonstapeln svarade att det var polismästar Ekströmer som ville tala med henne, och på denna försäkran trodde hon, så att hon beskedligt följde med till polisen.

När hon kom upp i polisen och blef förhörd berättas följande ha förefallit. Polismästaren Wallenberg frågade henne hvarför hon hade skrivit falskt namn under reversen till kapten Wahlfelt.

— Jo jag måste väl det, svarade hon fräckt.

— Hvarföre måste ni det?

— Jo för polismästaren sade sjelf åt mig, när jag sist var uppkallad, att om jag en gång till skrefve mitt eget namn under en revers, då jag är omyndig, så skulle han häkta mig; derföre måste jag ju skriva en annans.

Då hon förklarades skyldig träda i häkte begärde hon enskildt samtal med polismästaren och sökte inverka på honom medelst förespelningar om den stora skandal som skulle uppstå för en viss Person derest hon häktades och lagfördes. Man ansåg omöjligt att utan våld få in henne i häkte. Polismästaren lemnade henne derför qvar i sitt rum innanför polisens sessionsrum, och gick ut genom bliddörren, som från sessionsrummet leder till häktet. Polisvaktmästaren Ericsson fick ordre att gå in och fråga henne på hvem hon väntade. Hon svarade att det var på polismästarn. Vaktmästaren upplyste att polismästaren hade gått in i rummet straxt intill och bad henne komma med. Hon gjorde det — och fastnade så i fällan, ty vaktmästaren lät henne gå förut och läste igen dörren om henne, så att hon nu var inom fängelsets murar. Der fann man ännu hos henne det svar hon sjelf föranstaltat på sin egen annons om det stora arfvat.

Vid de sedermera hålla polisförhören ha förekommit en del af de vinglerier, som här ofvan angående Åkerberg berättats. Åkerberg uttrycke sin förhoppning att hon snart skulle få hjelp, så att hon skulle betala alla som hon var skyldig något. Då modren och systemen en dag fingo tala med henne i häktet frågade hon dem om inga penningar ännu hade kommit till dem för att göra upp. När

modren härpå svarade nej och berättade att Johanson, på grund af köpeafhandlingen, tagit bort deras saker, utropade hon: »Mamma skall genast gå upp på slottet». Detta skall dock ha blifvit modren strängt förbjudet, med tillsägelse tillika att det ej tjenade till någonting.

Ransakning pågår nu med henne inför Rådhusrätten, och lär hon der ej undgå ett välförtjent fängelsestraff.

1871

James M. Smith
of the County of
New York
do hereby certify
that the within
is a true and
correct copy
of the original
as the same
now remains
in my office
at New York
this 1st day
of January
1871

Innehåll.

Johanna Elgs föräldrar och födelse. — Hennes tjänster i Södertelje. — Hon antager namnet Åkerberg. — Ankomst till Stockholm och tjänst der. — Hon fångar en rik vinhandlares hjerta. — Hon blir öfvergifven och tar sig bak för att kunna ta sig fram. — Vigilans med mjölhandlare. — Bekantskapen med en hög herre. — Barnet n:o 2. — Johanna får revers på 10,000 b:ko. — Håller på att gifta sig men det blef ingenting af. — Vigilansen i penningväg börjar. — Historier med procentare. — Åkerberg vill köpa aktier. — Affären med kamrer S. — Löjtnant R. går i borgen och råkar i sorgen. — Affären med bagaren W. — Lösöre köpet. — Muff-affären. — Affären med stolmakaren P.; med magister L.; med likkistfabrikören; med teaterdirektören; med bokhandlar B.; med kamrer R.; med en handelsbokhållare; med grosshandlar G. och hans lassör; med krönaren H.; med presidenten A.; med professor M.; med professor A.; med professor S.; med magister B.; med löjtnant von F.; med notarien R.; med protokollssekreter O.; med slagaren F.; med källarmästar E.; med kamrern i Må'n.; med stadsfiskal Kock; med guldsmeden T:s sterbhus; med Tanto sockerbruk; med kapten R.; med major E.; med vinhandlar N.; affärer i bodar hos handverkare m. m. — Affären med kapten Wahlfelt. — Annonsen om det stora arfvet. — Slottskansliet hjälper polisen att få reda på henne. — Listen för att fånga henne. — Hon skyller sin olycka på polisen. — Listen för att få henne i kurrar. — Fåfångt hopp om högre bistånd. — Rarsakingen inför Rådhusrätten.

